10e JAARGANG. № 71.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya,	℔ jaar	....	ƒ 18.—
„ Java buitenb.	„ do	....	„ 20.—
„ Europa.	„ do	....	„ 25.—

De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

DINGSDAG 25 MAART 1862.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentien met groote letters betalen dubbeld,

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel

VERTREK DER LANDMAIL

In de maand Maart den 26sten.

ADVERTENTIEN.

Wordt bekend gemaakt dat tot **Woensdag den 26 dezer** des morgens ten 11 ure ten Residentie burele eene inschrijving zal worden geopend voor de levering van 2000 Amsterdamsche ponden BOTER.

De voorwaarden liggen ter inzage op gemeld bureau.

Soerabaija, Namens den Resident,
den 21sten Maart 1862. De Adsistent Resident.
(482) **W. HAPPÉ.**

(*Voor het land*. De Hoofd Ingenieur chef der 4de Waterstaats afdeeling maakt bekend, dat

op Zaturdag den 29sten Maart 1862,

des morgens om 9 ure ten zijnen kantore te *Soerabaya* in het openbaar zal worden uitbesteed:

Het verbeteren van de wegen in de stad en voorsteden van *Soerabaya*.

Overeenkomstig bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

De Hoofd Ingenieur voorn'd.
(454) **P. J. G. REIJERINCK.**

Wordt bekend gemaakt, dat op **Dingsdag den 15den April** aanstaande des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van Soerabaija

EENE UITBESTEDING

zal worden gehouden voor den overvoer van Gouvernements HOUTWERKEN van Aijer Bangies (Poeloe Panjang) Natal (Singkoeang, Batakan, Poeloe Tanam, Taboeijong) Sibogha, Poeloe Mansalla en Baras naar Padang.

De voorwaarden liggen voor belanghebbenden ter inzage ten bureele voornoemd.

Soerabaya, Namens den Resident,
den 21sten Maart 1862. De Adsistent-Resident.
(485) **W. HAPPÉ.**

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Woensdag den 26sten Maart 1862.

Ten sterfhuis van mevr. de weduwe VAN REIJN te Pesapen, van meubelaire goederen en van een huis staande op 's gouvernements grond.

Op Donderdag den 27sten Maart 1862.

Bij den heer K. JONKERS te Kampoeng Baroe, van 5 wagens, stallingen en stalgereedschappen, bij executie.

Op Vrijdag den 28sten Maart 1862.

Bij den heer W. W. COOK te Simpang, van meubelaire goederen, wegens vertrek.

Op Zaturdag den 29sten Maart 1862.

Te Mergoijoso (Simpang) van Materialen afkomstig van den afbraak van een wachthuis en

In de Pakhuizen van den heer P. KERVEL & CO, te Kampoeng Baroe, van beschadigde suiker, afkomstig van het fransche schip *La Reine des Anges.* (471)

Op Maandag den 31sten Maart 1862.

Bij den chinees LIEM SIEM, te Pasarbong van diverse goederen, behoorende tot den boedel van wijlen den chinees LIEM KING SIOK.

Op Dingsdag den 1sten April 1862.

Bij den heer DIEDRIKS, te Krambangan van meubelaire goederen behoorende tot den boedel van wijlen den heer E. J. ABELS.

Op Woensdag den 2den April 1862.

Geene (Javaansche Nieuwejaarsdag.)

Op Donderdag den 3den April 1862.

Ten huize van den chinees OEI KINGAN in de kampoong Pangoong van diverse goederen bij executie.

Op Vrijdag den 4den April 1862.

Bij de Weeskamer alhier van onderscheidene sterfboedels. (496)

POST-KANTOOR.

Donderdag den 27sten Maart a. s.

des voormiddags ten 10 ure,

zullen voor BANJERMASSING en BAWEAN brieven pakketten worden gesloten.

Soerabaya, *De Post-Kommies,*
den 25 *Maart* 1862. (493) **C. WELTER.**

GEBOORTEN

Bevallen van eenen *ZOON*, W. J. Nicolai, geb. *Brinkhuijsen.*
Soerabaija, 24 *Maart* 1862. (495)

Bevallen van een' *ZOON*, M. A. Deval, *Bernet.*
Soerabaya, 23 *Maart* 1862.
Eenige kennisgave. (486)

VENDUTIE WEGENS VERTREK

Op Vrijdag den 28sten Maart,

ten huize van den Heer

W. W. COOK,

te Simpang

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

Van eenen goed onderhouden **inboedel** bestaande uit Een Ameublement van twee **banken**, zes **fauteuils** en twaalf **stoelen** van massief Mahoniehout met rood fluweel bekleed.

Mahoniehouten **consoles** met witte marmeren bladen en **spiegels**.

Groote **spiegels, schilderijen.**

Hang- en tafellampen, speeltafels, eene groote **etenstafel**, gewone **banken, stoelen, tafels, kasten, knapen, ijzeren ledikanten tafel-** en **theeserviezen, glas** en **pleetwerk.** Eene **piano** van Zangs, **keukengereedschappen**, restant **provisien** en eene collectie **bloemen** in **potten.**

WIJDERS:

Eene zoo goed als nieuwe Europesche **mylord**, Twee span goed gedresseerde **overwalsche wagenpaarden.**

Een goed gedresseerd **zwart rijpaard**, hoog 4 voet 4 duim

Eene bruine Sydney **merrie.** (452)

VENDUTIE

van de beschadigde Lading SUIKER *ex Reine des Anges*, Kapitein **A. Guillard** met authorisatie van den Franschen Consulairen Agent alhier.

Op Zaturdag den 29sten Maart 1862.

Zullen de ondergeteekenden door tusschenkomst van het Vendu-Kantoor alhier, aan de meestbiedenden doen verkoopen in hunne pakhuizen op Kampong Baroe,

(na afloop der Vendutie voor s'Lands pakhuizen alhier).

De beschadigde Lading SUIKER pas gelost uit het Fransche Driemast schip *Reine des Anges*, gevoerd door Kapitein **A. Guillard**, bestaande uit:

239 krandjangs bruine SUIKER.
287 „ „ „
1092 „ „ „
99 „ ledig.

1717 krandjangs.

840 zakken bruine SUIKER.
105 „ ledig.

945 zakken.

2799 bossen ROTTING.
170 stuks KADJANG MATTEN.

Allen meer of min door Zeewater beschadigd, en dagelijks in hunne Pakhuizen op Kampong Baroe te zien.

De Agenten,
(474) **P. KERVEL & Co.**

Op order van den FRANSCHEN CONSULAIREN AGENT te Soerabaija, zal door tusschenkomst van het Vendu-Kantoor te Soerabaija.

Op Maandag den 7den April 1862,

des voormiddags ten Elf ure,

ten kantore van de ondergeteekenden publiek verkocht worden aan den meestbiedende het **Fransche Driemast-schip**

Reine des Anges,

groot 343 fransche tonnen, gekoperd en kopervast in 1859 gebouwd te *St. Vaast* met dezelfs **Staand en Loopend Want, Inventaris en Toebehooren,** zooals hetzelve ter reede Soerabaya is liggende; zijnde het laatst gevoerd geweest door kapitein A. Guillard.

Soerabaya, *De Agenten,*
21 *Maart* 1862. (484) **P. KERVEL & CO.**

Op een' nader te bepalen dag,

in de tweede helft dezer maand

ZULLEN DOOR

HAYE & VAN MARLE,

aan de Kalimaas,

op vendutie verkocht worden:

700 stuks gave DJATTIE BALKEN

van 4 tot 15 Ned. Ellen breedte en dikte naar gelang. (448)

HOUT-VENDUTIE.

OP EEN NADER TE BEPALEN DAG

zullen de ondergeteekenden op hunne stapelplaats nabij de *Passar Kapoetran* verkoopen.

Circa 2000 stuks Djatiehouten Balken

van alle dimensien.

Deze houtwerken liggen nabij de groote rivier en dus voor den afvoer zeer geschikt.

(441) **ZANTHUIS & CO.**

Op een nader te bepalen dag

zal door den ondergeteekende op publieke veiling worden verkocht:

een STEENEN met PANNEN GEDEKT HUIS, staande op het Rustenburgerpad, thans bewoond door den Heer Krasberry, zijnde inmiddels uit de hand te koop.

Informatiën en koopvoorwaarden te bekomen bij

(488) **B. VAN DER ZWAAN.**

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN

HET STOOMSCHIP BATAVIA

kapitein Nijs,

vertrekt naar **Banjermassing via Bawean,**

op Zaturdag den 27sten Maart des namiddags ten twee ure.

Adres bij
(489) W. CORES DE VRIES.

VRACHT EN PASSAGE

naar

BATAVIA via CHERIBON,

wordt aangeboden per het stoomschip

Palembang Pakket,

Kapt. SCHEEL.

De dag van vertrek zal later bekend gemaakt worden.

De Agenten,
(428) MATHIEU ERBS RUIJS & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het allergunstig bekend en snelzeilend Campagne Barkschip

IDA ELIZABETH,

kapt. **S. Dooren.**

Deze bodem heeft uitmuntende vertrekken voor familien, voert een geëxamineerd geneesheer en eene melkgevende koe.
De tehuis reis zal van hier direkt tegen medio April plaats hebben.
Nadere informatien te bekomen bij den gezagvoerder in het HOTEL te PASOEROEAN en bij

De Agenten,

(453) **MATHIEU EBBS RUIJS & CO.**

Passage naar Nederland

Wordt aangeboden met het Nederl. schip

LOUISE,

Capt. P. BUIJS Jr.

Deze bodem heeft uitmuntende inrigtingen voor passagiers en voert een geëxamineerd Geneesheer.
Het vertrek zal van hier plaats hebben tegen het einde van *Maart.*
Nadere informatien te bekomen bij den gezagvoerder en bij

De Agenten,

B. KOPERSMIT & CO.

(871) *Batavia, Samarang, Soerabaija.*

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend en voor passagiers bijzonder ingerigt Nederlandsch schip

BATAVIA,

kapt. J. D. van Dolder,

om tegen het einde dezer maand van hier regtstreeks naar **Amsterdam** te vertrekken.

Dit schip beveelt zich bijzonder aan tot den overvoer van eene of twee familien. — Een bekwaam geneesheer bevindt zich aan boord.
Het plan van dezen bodem ligt ter bezigtiging ten kantore van de ondergeteekenden bij wien verdere informatien te bekomen zijn even als bij den Gezagvoerder in het MARINE HOTEL.

(440) **SCHIMMELPENNINCK & CO.**
Agenten.

Vracht en Passage

direct naar BATAVIA

met de schoener

L'UNION.

Kapitein **Schult.**

Adres bij

(497) ADAM & CO.

Ter Bijlading

naar

SINGAPORE via BATAVIA,

wordt aangeboden het Ned. Indische Barkschip

SIRIUS,

Kapt. **Wanger,**

eerdaags derwaarts vertrekkende.
Informatien bij de agenten

(480) Mc LENNAN & CO.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het uitmuntend voor familien ingerigt Nederlandsch Campagne Fregatschip

LOEVESTEIN,

Kapt. J. TERGAST.

Varende een bekwaam geneesheer.
Het vertrek zal van hier plaats hebben tegen de tweede helft dezer maand.
Nadere informatien te bekomen bij den gezagvoerder in het Marine-Hotel en bij

De Agenten,

(394) **FRASER EATON & CO.**

Passage naar Amsterdam

wordt aangeboden met de Nederlandsche schepen

HENDRIKA,

Kapt. N. M. OUDSHOORN DE GROOT STIFFRIJ en

HERMAN,

Kapt. C. D. POPKEN,

beide voorzien van ruime en luchtige hutten en behoorlijk uitgerust voor den overvoer van passagiers.
Het vertrek zal in de tweede helft dezer maand plaats hebben direct van Soerabaija.
Nadere informatien zijn te bekomen bij de Gezagvoerders in het MARINE HOTEL en bij

De Agenten

(396) MC. LENNAN& CO.

Naar Rotterdam

Zal tegen medio *April* vertrekken het Snelzeilend Nederlandsche schip

AEOLUS,

kapt. V. J. DE VRIES.

Deze bodem beveelt zich door een ruime en nette inrigting bijzonder aan voor den overvoer van passagiers.
Nadere informatien bij

REIJNST & Vinju te *Batavia.*
en de agenten,

(449) **ANEMAET & CO.**

VOOR VRACHT EN PASSAGE

NAAR

MACASSAR en MENADO,

wordt aangeboden het Nederl. schip

VESTA,

kapt. GERREBRANDS.

Zullende in den loop dezer maand vertrekken.
Voor nadere informatien gelieve men zich te vervoegen bij

de Agenten

(438) B. J. VAN ECK & CO.

SOURABAYASCHE

Zee-Assurantie-Maatschappij.

Ingevolge art 26 der Statuten worden de Deelhebbers mits dezen opgeroepen tot het bijwonen eener

ALGEMEENE

VERGADERING

te houden te Sourabaya ten kantore dezer Maatschappij

Op den 18den April 1862,

des namiddags ten Een uur,

ten einde kennis te nemen van de Staat en Balans over het tweede Boekjaar en eene Commissie te benoemen om dezelven natezien.

R. VAN NOORD BORSKI.
Mr. W. S'JACOB.

(487) *Directeur.*

TE KOOP

3 IJzersterke Bokken

geschikt voor een KINDER-WAGEN.

Bij

(490) **J. KOOSE.**

ETABLISSEMENT GROEDO.

Onze HOUTSTAPELPLAATS te GROEDO,

is van **HOUTWERKEN**, van alle dimensien ruim voorzien en kunnen orders ten spoedigste geëffectueerd worden.
Prijs der GEZAAGDE HOUTWERKEN
100 % *boven Tarief en* **minder**
naar gelang der dimensiën.

(1481) **ZANTHUIS & CO.**

Eene Jufvrouw van de P. G., geëxamineerd in de *Hollandsche* en *Fransche* talen, en verdere vakken van onderwijs, tevens muziek (**piano en zang**) kunnende onderwijzen, zag zich gaarne geplaatst bij twee of drie kinderen.
Brieven te bezorgen bij den uitgever dezes onder Letter **N.** (455)

Boek-Drukkerij van Le Roy & Co. te Soerabaja.

Ter perse om binnen weinige dagen het licht te zien, eene belangrijke brochure ter zake der suikerindustrie, ten titel voerende:

DE

LA SITUATION

industrielle et manufacturière

DU

SUCRE

à l'ile de Java

PAR

A. MONCLAR,

brèveté

par octroi d'importation

du

Gouvernement Indo Neerlandais.

Situation constatée par les épreuves faites par l'auteur dans les FABRIQUES de:
WONOPRINGO — Pekalongan.
POERWODADIE — Madioen.
PADJARAKAN — Probolingo.
Deze brochure wordt door geheel Indie *franco* per post verzonden ad *f* 2.— per exemplaar.
Mede verkrijgbaar:
te *Batavia* bij de Heeren G. KOLFF & Co en H. M. VAN DORP.
„ *Samarang* „ „ DE GROOT KOLFF & Co.
Men wordt beleefd verzocht het montant per *franco* brief te zenden aan

LE ROY & CO.
(481)

Wordt gevraagd een **Tweede Stuurman** en **Leerling**, bewijzen kunnende produceeren van meermalen zout gemeten te hebben, hierop reflecteerenden vervoegen zich

(492) bij HAYE & VAN MARLE.

VOORTDUREND VERKRIJGBAAR

IN TOKO BLOMSTRAAT

Prima kwaliteit.

POLITOER........................ *f* 1,75 } *de flesch*
SPIRITUS........................ „ 0 75 }

(494) VAN DEN MUIJSENBERG.

J. J. UTZMANN

PIANO FABRIKANT.

Heeft de eer aan het Soerabaijasch publiek mede te deelen dat bij hem gelegenheid bestaat voor het STEMMEN VAN PIANOS bij abonnement.

Prijs per 3 maanden.................. *f* 21.—

PIANOS en ORGELS te Koop.

(1157)

POLITOER

Per dozijn kruikjes *f* 15.—
a Contant

(462) bij **LE ROY & CO.**

ATELIER.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten dat hij een atelier geopend heeft, en dat hij zich belast met het
Repareren van alle soort meubels.
Bekleeden van meubels in verschillende smaak.
Bekleeden en repareren van billard,
Neemt orders op vervaardiging van nieuwigheden,
en even als vroeger:
Met het repareren van pianos.

J. J. UTZMANN,
(2055) *Pianostemmer.*

PUIK! PUIK!

ROOK en PEKELSPEK à *f* 0.80 per pond
à Contant bij

(491) **J. KOOSE.**

IN COMMISSIE ONTVANGEN

Gips

van uitmuntende kwaliteit

1e. soort *f* 6.— } *per picol.*
2e. „ „ 5.— }

Per koijang en grootere hoeveelheden zijn de prijzen aanmerkelijk lager.
Versch gebrande gips op aanvrage steeds verkrijgbaar.

(451) **LE ROY & Co.**

ABALAIN DURAND & CIE,

Ancienne Maison

LE ROUX & CIE,

Societeitstraat

PAS ONTVANGEN:

Bieren.

PALE INDIA ALE in heele en halve kruiken.
LANSBIER.

Wijnen.

ST. ESTÈPHE in verscheiden merken.
BOURGOGNE „ „ „
CHAMPAGNE „ „ „
RIJNWIJN „ „ „
KERSENWIJN.
PUIKE MADERA.
„ PORTWIJN.
SHERRY CORDIAL.
Geassorteerde fijne LIKEUREN.
BITTER in soorten.
JOHN ALBERTY COGNAC.
COGNAC FINE CHAMPAGNE.
BARCELONA BRANDEWIJN.
ABSINTHE.
VRUCHTEN op WATER en BRANDEWIJN.

Fransche WIJNAZIJN.
PRUIMEDANTEN.
CHOCOLAAD TABLETTEN van Louit frères.
POEDERCHOCOLAAD in soorten.
SIROP DE PUNCH.
KEUKENSTROOP.
Engelsche GELEIEN.
SOIJA en ZAKKIJ.
Hollandsch en Engelsch ZUUR.
Engelsche MOSTERD.
Hollandsche en Fransche VLEESCHEN, GEVOGELTE, GROENTEN enz. in blik.
Hollandsche, Fransche en Engelsche GROENTEN.
SARDIJNTJES.
Amerikaansche BESCHUIT in halve en kwart blikken.
Fraaije GEKLEEDE WASPOPPEN.
ROOD FLESSCHENLAK.
Fraaije MAÇONNIEKE TABLIERS en BANDEN.
Een KINDERWAGEN (locomotief.)
Toebau LEKSTEENEN.

Bovenstaande artikelen evenzoo verkrijgbaar in ons Commensalen huis aan den **Simpangschen weg**, terwijl aan onze *toko* in de stad bestelling voor diners, soupers enz. worden aangenomen.

(478) **ABALAIN DURAND & CO.**

IN DE FABRIEK VAN WAGENS EN MEUBELS

van

KESSLER & CO.

REISWAGENS.
VIS-à-VIS.
TENTWAGENS.
HANDCHAISEN met en zonder bok.
BENDIES.
Alle soorten van WAGENGARNITUUR.

zooals:

Zijden DAMASTEN.
LAKEN in diverse couleuren.
KWASTEN.
PASSEMENT en ARGEMENT.
Mechanieke GORDIJNEN.
Europ. KAPLEER.

VERLAKT LEDER, groote en kleine vellen.
MAROKIJN LEDER.
IMITATIE LEDER in diverse couleuren.
Geschilderd LINNEN.
Pleeten en Koperen LIJSTEN.
Id. HANDVATSELS.

verder:

IJZEREN LEDIKANTEN met toebehooren.
KLEEDERKASTEN in diverse grootte.
BOEKEN-KASTEN id. id.

DISPENS-KASTEN met ijzergaas of rotting.
SPIEGELKASTEN volgens laatste EUROP. modellen.
ETAGÈRES id. id. id.
TOILETSPIEGELS.
BANKEN in diverse soorten.
STOELEN id. id.
TAFELS in diverse grootte en vorm met en zonder marmer.
SCHRIJFTAFELS.
WASCHTAFELS met en zonder marmer.
BUFFETTEN. id. id. id.
BADKUIPEN.

Bestellingen en reparatien worden in den kortst mogelijken tijd afgewerkt. (419)

In Commissie Ontvangen

en

à Contant verkrijgbaar

Onderstaande puike DRANKEN:

BOURGOGNE CHAMBERTIN	per kist	ad 1	dozijn	ƒ	36.—
VIN ROUGE de PORT à PORT	„	„	„	„	32.—
CHATEAU de CANTEMERLE	„	„	„	„	20.—
St. EMILION	„	„	50	fl.	45.—
VIN de MADÈRE	„	„	12	„	27.—
MADERA DRY (OLD LONDON)	„	„	24 □	„	45.—
PALE CHERRY	„	„	12	„	27.—
JAMAICA RHUM	„	„	12	„	22.50
VIEUX COGNAC	„	„	12	„	32.—

(483) **LE ROY & Co.**

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Zijn een wonderbaar geneesmiddel voor open beenen en alle soorten van wonden. De groote verkoop van dit onschatbare middel in alle deelen der wereld is het meest overtuigende bewijs van hunne doelmatigheid bij: open beenen, oude wonden, zweren en huidziekten. Duizende menschen, die aan de vreeselijke ziekten leden, zijn genezen geworden door het gebruik van dezelve, nadat ieder ander middel te vergeefs was aangewend; en het is een onbetwistbaar feit, dat er zich geen geval kan voordoen hoe verwaarloosd of verouderd, hetwelk niet in korten tijd geheel zal genezen worden door dit wonderbare geneesmiddel; daarom moet degene, die door pergelijke ongemakken geplaagd wordt het dadelijk bedroeven. (314)

BENOEMINGEN BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT

van den 19den Maart 1862, no. 23.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den minister van Kolonien, van 11 Januarij 1862, litt. APZ, no. 15, is aan den Oost-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland mr. P. S. Gerlings, laatstelijk lid in den raad van justitie te Soerabaija, verleend eene nadere verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden,

Bij beschikking van Zijne Excellentie den minister van Kolonien, van 15 Januarij 1862, litt. APZ, no. 20, is aan den met verlof in Nederland aanwezigen notaris te Batavia, W. H. Herklots, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden, buiten bezwaar van den lande.

Civiel Departement.

ERKEND EN TOEGELATEN:

Krachtens magtiging des Konings, de heer Israel S. Diehl, als consul van de Vereenigde Staten van Amerika te Batavia.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den haven-, pakhuis-en zout-verkoop-pakhuis- meester te Sambas (Wester-Afdeeling van Borneo) J. L. l' Epagniol.

BENOEMD:

Tot waarnemend lid in den raad van justitie te Ternate, A. H. Cliguett jr. tijdelijk griffier bij dien raad.

BIJ DEN VAN JUSTITIE TE MAKASSER.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als lid, E. K. van der Ven, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot lid, H. A. A. Niclou, kapitein der infanterie aldaar.

Militair Departement

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de magazijnmeester van de artillerie der eerste klasse O. L. von Koblinski.

BEVORDERD:

Tot eersten luitenant bij het detachement djajang-sekars te Serang, de tweede luitenant bij dat detachement G. van Utenhoven.

BENOEMD:

Tot adjudant bij het 3de bataillon infanterie, de eerste luitenant G. F. van Huls, van het 4de bataillon.

Tot adjudant bij het 9de bataillon infanterie, de eerste luitenant F. van Haaften, van het 13de bataillon.

HERSTELD:

In activiteit, de eerste luitenant der infanterie F. G. M. Engel.

GESTELD:

Op non-activiteit, de tweede luitenant der genie en sappeurs W. J. C. L. van Polanen Petel.

Marine Departement.

BEVORDERD:

Tot eersten machinist bij de dienst der gouvernements marine, de tweede machinist L. Smit.

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA den 25sten Maart 1862.

Opgave van de politie

Omtrent personen wier passen voor aankomst of vertrek zijn geviseerd geworden.

25 Maart.

voor Aankomst.

Geene

voor Vertrek.

E. Cooke, naar Pasoeroean. A. de Ridder naar Patjitan.

BATAVIA. — Men deelt ons mede, dat de weg tot vervoer van Gouvernements-produkten van Bandong naar Tjicao sedert lang in een zoo ellendigen staat verkeert, dat die goederen niet dan met groot verlies aan trekvee en bederf van karren en goederen naar Tjicao kunnen afgevoerd worden.

Voor den afvoer van koffij is zelfs geen Europesche aannemer te vinden, zoo dat die door de bevolking tegen betaling van 5 duiten per paal en bergpikol van 225 Amst. ponden bij wijze van verpligten arbeid moet worden getransporteerd. In de pakhuizen te Bandong liggen p. m. 10.000 kisten thee opgestapeld.

— Van Sourabaya en Pasoeroewan berigt men, dat de prijs van een pikol rijst daar gisteren ƒ 16 bedroeg en bovendien gebrek aan voorraad heerscht.

Het Gouvernement kocht hier gisteren reeds 7000 pikols, voor Pasoeroewan bestemd; voor de stoomboot *Oenarang* ligt een schip in lading, om 10,000 pikol rijst naar Sourabaya overtebrengen.

De meeste Ned. schepen zijn op het oogenblik in den Oosthoek, zoodat hier gebrek aan scheepsruimte bestaat. Vroeger waren hier drie partikuliere stoombooten, die langs de kust voeren en allen gereed zouden geweest zijn tot overvoer van rijst; de partikuliere stoomvaart is echter door het Gouvernement vernietigd door het privilegiëren van de stoombootmaatschappij voor de paketvaart — die langs de kust van Java daarop geen wettige aanspraak heeft — en het willekeurig intrekken van regten, die partikuliere stoomboot door Gouvernements-besluiten hadden verkregen. Men ondervindt er reeds de gevolgen van en zij zullen spoedig nog wel drukkender gevoeld worden.

Maar, zal men vragen, hoe is het mogelijk, dat de hoofden van bestuur niet bij tijds het komende gebrek zagen en de noodige maatregelen van voorziening namen of provoceerden?

Wat zullen wij er op antwoorden? wanneer de bestuurders van provincien, met honderdduizenden bevolkt, hun tijd moeten doorbrengen met inspektien van koffijtuinen en suikerrietvelden, met het korresponderen over bisbilles met kontraktanten, met honderde nietigheden van plaatselijken aard bij gebrek aan gemeentebesturen; met kasrekeningen en superintendentien van vendukantoren en diergelijken meer, waar zullen zij dan den tijd vinden, om zich met hunne wezenlijke verpligtingen bezig te houden waaronder een der voornaamste is, de hoeveelheden der voorhanden voedingsmiddelen te kennen en bij te voorzien gebrek de noodige maatregelen voor aanvoer te provoceren.

In de twee bloeijendste provincien van Java, waar het kultuurstelsel zoo groote zegeningen verspreidt hongersnoodprijzen van het eerste voedingmiddel! te Batavia, waar die ellendige vrije arbeid bestaat, de gewone prijzen! het geeft stof tot nadenken!

Te Sourabaya en Pasoeroewan bestaan vier dagbladen; geen enkel heeft een woord gewaagd van den naderenden nood!!!

(B. H. B.)

BATAVIA. — Met genoegen vernemen wij, dat bij de Indische Regering het plan bestaat, om hier ter stede en op andere plaatsen kamers van koophandel op te rigten, benevens gemeenteraden in te stellen voor Batavia, Samarang, Soerabaija, Padang, Makasser, en later in nog meer steden.

Wij bepalen ons thans tot de bloote vermelding van het voornemen, om er naderhand, wanneer het bekend zal zijn, op welke wijze de Regering dit wenscht uit te voeren, op terug te komen. *(J. B.)*

SAMARANG. — Een treurig voorval vond hier dezer dagen plaats, waardoor eene achtenswaardige familie in diepen rouw werd gedompeld. — De jonge veel belovende V. d. W. door eene naar zijne meening ongeneezelijke ziekte aangetast, beroofde zich met een geweerschot van het leven na in de hartelijkste bewoordingen in een achtergelaten brief van zijne betrekkingen afscheid te hebben genomen.

Ons diep medelijden met de achtergelaten betrekkingen vermeerdert wanneer wij beseffen hoe zeer een jongeling die zooveel geestkracht betoonde hun in hunnen ouderdom tot steun had kunnen verstrekken.

— Aangaande het te Djocjo dezer dagen plaats gehad hebbende duel tusschen de heeren v. H. en L. M., vernemen wij dat de heer v. H. die het ongeluk had zijne tegenpartij te dooden moet uitgelokt zijn door provocatiën van de zijde zijner tegenpartij die zoo de geruchten waar zijn, zich niet zou hebben ontzien in het openbaar den goeden naam te beleedigen eener jonge dame waarvoor de heer v. H. bijzondere achting scheen te koesteren. Volgens eene andere lezing zou de aanleiding tot het tweegevecht nog veel onbeduidender wezen en alleen gelegen zijn in eene twist over nietige huisselijke aangelegenheden.

Wanneer zal toch de tijd komen dat het beleedigd eergevoel op andere wijze kan worden bevredigd dan door eene ijdele moedsvertooning, waarvan men zoo weinig voldoening heeft en waarvan zoo menig veel belovend officier het slagtoffer is geworden.

Zou niet door de wetgeving daarin op de eene of andere wijze kunnen worden voorzien?

De wetgevers van vroegeren tijd maakten ten deze al zeer korte wetten (zie Recueil en Placatenboek van anno 1590 tot 1673,) daar staat in placaat 66 tegen duëllen en kraekelen in articul 8 het volgende: „Ende of het gebeurde, dat echter „de parthijen ter gedistineerde plaetse ten voorz. fine quamen „ende haer geweer tegen malkanderen trocken, soo willen ende „begeeren wij, dat soodanige persoonen al waer 't dat geene „van die beyde gequetst ofte dood geschooten of gestoocken „weerden sonder eenige genade met de doodt sullen worden „gestraft ende alle hare goederen geconfisqueert, met welke „straffe mede gestraft sullen worden de secondes of getuigen „dewelcke het voorz. duël hebben geassisteerd.

(was geteekend)
G. U. PRINCE D'ORANGE.

— Den 19den had hier de uitbesteding plaats van het transport van Gouvernements-producten, zout en civiele goederen, van en naar de bovenlanden in de residentiën Samarang en Kadoe.

Nadat de inschrijvings-billetten waren geopend bleek het dat de laagste inschrijver was de heer H. G. Nootbaar voor den prijs van 3,25 cent per pikol per paal. De naaste inschrijver was de heer M. M. Zorap voor 3,30 cent.

De prijzen liepen nog al uit elkander en zelfs waren er die ingeschreven hadden voor 6 cents per pikol per paal.

Men zegt dat de heer Uhlenbeck, thans Minister van Koloniën, zou beweerd hebben dat in de laatste jaren de prijs der transport-middelen op midden-Java niet belangrijk zou toegenomen zijn, — waarvan men afleidt dat Zijne Excellentie geen voorstander van spoorwegen op Java is.

Zou men er niet eenigzins toe komen Z. E. in het eerste punt gelijk te geven, wanneer men nagaat dat het transport voor 1863, 1864 en 1865 is aangenomen voor 3½ cent, gelijkstaande met 3,9 duit, terwijl over de jaren 1857, 1858 en 1859 door het Gouvernement betaald werd 3,8 duit per pikol per paal, zonder daarom tot de conclusie te komen: — dat de spoorwegen naar de binnenlanden tot de overbodige zaken behooren. *(Sam. Adv. Bl.)*

ALGEMEEN OVERZIGT

van den specialen correspondent van den Oostpost.

BINNENLAND.

'S GRAVENHAGE, 8 Februarij.

Wat uit mijn vorigen met voldoende zekerheid was te voorzien, is geschied. Dank zij de wijsheid des konings, en die van zijnen Rade, Nederland heeft sedert 1 Februarij een ministerie THORBECKE, zamengesteld als volgt: THORBECKE, Binnenlandsche zaken; G. H. BETS, financiën; Mr. N. OLIVIER Justitie; W. BLANKEN, kolonel der artillerie, stapel en constructie-magazijn te Delft, oorlog; G. H. UHLENBECK, O. I. hoofdambtenaar, laatstelijk directeur der burgerlijke openbare werken in Indie, koloniën; R. K. Eeredienst Mr. K. A. MEBUSSEN; Marine, Baron HUISSEN VAN KATTENDIJKE; en hervormde Eeredienst J. A. JOLLES (beiden uit het vorig kabinet) terwijl voorloopig met de portefeuille van Buitenlandsche zaken belast is Baron STRATENUS, onze gezant te Hannover. De Eerediensten blijven slechts tijdelijk in stand, gelijk ik bereids gemeld heb.

Ik behoef u waarlijk niet op de groote beteekenis van dat feit te wijzen; het is een nieuwe periode in onze politiek; het is een verblijdend voorteeken van de hervatting eener orde van zaken, waarin krachtig beleid, verstandige homogeniteit en groote werkzaamheid kunnen zamengaan om in tehalen wat verzuimd is, te herstellen wat verkeerd gewerkt heeft, aftedoen wat reeds dadelijk dringend gevorderd wordt. Onze toestand was in allen deele abnormaal. Sedert 1853 hebben wij wel 50 à 60 Ministers gehad waarvan sommigen dezelfde titularissen, en geen bewind dat bestand was tegen de liberale partij, zóó zelfs dat het nu aftredend ministerie reeds liberaal voor Nederland gelijk openlijk verkondigd, ofschoon de leider der liberale rigting daar nog buiten gesloten was. Ook dat beletsel is nu weggenomen. Daarmede vervallen al de praatjes nopens 's konings persoonlijke antipathie tegen dien staatsman, die zich stil en rustig in zijn huiselijken kring bewoog, toen de koning hem liet ontbieden en daardoor zal dan ook wel de kleingeestige Thorbeckophobie, die sommige staatslui van middelmatig verstand en sommige politieke partijgangers beheerscht, ook wel wat tot bedaren komen.

Wanneer ik den indruk welke 's konings keuze in den lande gemaakt heeft in korte woorden zou moeten teruggeven, het kwam hierop neder.

De politieke en koloniale reactie (*N. Dagblad Amst. Ct.*) zijn woedend van onmagt en nederlaag. De liberale partij, en meest allerlei nuances daartoe behoorende, zijn met groote maar gematigde vreugde bezield over de eindelijke zegepraal — en sporen aan tot overleg en verbroedering opdat men gezamenlijk de handen aan het werk kunne slaan tot bevordering der belangen van Moederland en Koloniën. Enkele organen van het zoogenaamde juste milieu b. v. de *Utr. Cour.* hadden liever nog een proef met een gemengd Ministerie willen zien nemen, maar wenschen zich niet onder de bestrijders van het Ministerie te rangschikken; Eindelijk ook de organen der R. K. partij zijn allen òf voor het Ministerie òf doen hunne ondersteuning doorschemeren.

Wanneer men nu daarnaar afmeten mag de stemming bij de Natie en dus in de vertegenwoordiging, dan volgt daaruit dat alleen de koloniale en politieke behoudslui en reactionairen bepaald tegen het Ministerie zijn (zij waren het al gedurende het laatste gedeelte der crisis en spaarden toen reeds niet den heer Thorbecke en zijne geestverwanten te verguizen) maar dat het Ministerie overigens de geheele natie achter zich heeft en in de kamer op de ondersteuning van de overgroote meerderheid der vertegenwoordiging zal kunnen rekenen.

De oudgasten worden nu oppositie of liever zij waren het reeds onder den heer Loudon. De pogingen aangewend om dezen Minister in het kabinet te behouden heeft die kleine partij zelve verijdeld door de verschilpunten met den heer Thorbecke te vergrooten en te overdrijven, en zij heeft nu tot hare groote bekommering den heer Uhlenbeck in de plaats gekregen. Ik laat hieronder volgen een overzigt nopens de ontvangst van het Ministerie in de pers. Vooraf echter zal het den lezer niet onwelkom zijn hier in te lasschen eene korte biographie van den heer Uhlenbeck, gelijk die gevonden wordt in het tijdschrift van den heer van Hoëvell van het vorige jaar (Julij-aflevering).

„Na twintigjarige, ijverige en onafgebrokene dienst, verlaat een der uitstekendste landsdienaren Indie. Alleen dienstijver en liefde voor de kolonien kan zoo lang den man daar houden, dien wij bedoelen. Hij had zijne loopbaan alleen aan zich zelven, niet aan gunst of kruipen te danken, en dan is het niet altijd even gemakkelijk vooruit te komen. Menige miskenning, vooral onder het bestuur in de laatste jaren, was dan ook zijn deel, en leidde hem ten slotte tot het besluit om zijne betrekking neder te leggen. Indië brengt intusschen, hulde aan den man, wiens kunde, gepaard aan een liberaal karakter en vastheid van beginselen, hem bij hovelingen en vleijers gevreesd, niet bemind deed zijn.

„De heer Uhlenbeck keert naar het moederland terug. Als genie-officier onderscheidde hij zich reeds 20 jaren geleden. Toen in 1842 van spoorwegen in Indie sprake was, en plannen op het papier werden ontworpen, (in 1861 *gaat men onderzoeken* naar de uitvoerbaarheid van spoorwegen op Java!) droeg het Indisch bestuur aan Uhlenbeck, in dien tijd nog een jong mensch, de taak op, om het plan van een spoorweg van Samarang naar de Vorstenlanden te ontwerpen. Toen reeds en later, als directeur der openbare werken, onderscheidde Uhlenbeck zich door kennis, ijver en gezond oordeel.

„Hij was steeds als een man van vrijzinnige begrippen bekend. In Mei 1848 nam hij deel aan de bekende demonstratie; en wat meer zegt, Uhlenbeck bleef zijne beginselen getrouw, ondanks het gefronsde voorhoofd onzer Indische Jupiters, ondanks zoo vele voorbeelden van onderwerping aan koteriegeest en afval. Maar de straf bleef niet uit. Al klom Uhlenbeck tot directeur der openbare werken, eene hoogst belangrijke betrekking, op; al onderscheidde hij zich daar door warmen ijver voor al wat goed was; al toonde hij, als voorzitter der maatschappij van nijverheid, zijne veelzijdige talenten, — met menige moeijelijkheid moest hij kampen. Elk voorstel, van zijn bureau afkomstig, moest op de algemeene sekretarie, sedert de optreding van den tegenwoordigen Gouverneur-Generaal, de ware vuurproef ondergaan. Wilde hij eene waterleiding, een weg, eene brug, eene verbetering, hoe gering ook, dan werd de zaak vertraagd, op sleeptouw gehouden, gekommentarieerd en gerenvoijeerd. Maar hij liet zich niet afschrikken. Vastheid van karakter was eene zijner voornaamste eigenschappen. Als hij een plan voorstelde — en geheel Indie weet hoeveel ten nutte van de Europesche maatschappij en den inlander tot stand kwam, ondanks de openbare en geheime tegenkanting, — dan was het goed doordacht, en hij liet niet af; elke tegenwerping werd beantwoord, elk bezwaar was voorzien. Sedert 1853 bespaarde hij dan ook ruim een half millioen door vereenvoudiging en doelmatige inrigting van werken, tot zijn departement behoorende.

„Maar zulk een man, een liberaal, een voorstander van vrijen arbeid, kwam natuurlijk niet verder vooruit. Toen van der Wijck tot raad van Indie benoemd werd, verklaarde iedereen dat men Uhlenbeck gepasseerd had.

„Onder het Ministerie Rochussen liep de maat over. Als hoofd-ambtenaar werd hij in zijne betrekking en in zijne belangen gekrenkt. De directeur der openbare werken geniet ƒ 1500 's maands; al zijne ambtgenooten, voor financiën, kultures, enz. ontvangen ƒ 100 's maands meer. Intusschen was Uhlenbeck, als oudste directeur, voorzitter van hun kollegie. Eenigen tijd geleden stelde de voorzitter dan ook voor, het traktement gelijk te maken, want de leden van een kollegie, waarvan een ieder gelijk in rang is, genieten meer traktement dan de voorzitter. Eerst wilde men dat voorstel als een verzoekschrift behandelen, maar gaf later toe, om het als een voorstel aan den Minister op te zenden. En wat was het ministerieel antwoord? Dat er geene termen waren om in dat verzoek te treden!

„Dit staaltje zou voldoende zijn, om de miskenning van 's mans verdiensten te doen uitkomen, waaraan hij zich echter niet stoorde, zoolang hij begreep veel goeds te kunnen doen. Belangeloosheid is toch veelal het kenmerk van wezenlijke verdiensten.

„Maar er gebeurde in den laatsten tijd meer. De spoorwegplannen voor Indië kwamen meer en meer op den voorgrond. Zoo iemand, dan was Uhlenbeck, wiens talent en voortvarendheid door een ieder erkend werden, de man, om Java met spoorwegen te begiftigen. In 1842, wij hebben het reeds gezegd, was hij daarvoor werkzaam gesteld. En wat gebeurt? Eerst raadpleegt men ingenieurs van den waterstaat in Nederland, die Indie niet kennen en die tot de conclusie kwamen, dat men beter doet buffels in plaats van stoom te gebruiken. En eindelijk worden de heeren Stieltjes en Dixon in commissie gezonden, ten einde eens een kijkje te nemen en te oordeelen over de mogelijkheid (sic) van spoorwegen op Java. Maar Uhlenbeck moest zich als directeur der openbare werken, bovenal gekrenkt gevoelen door een besluit, waarbij de heer Stieltjes, benoemd tot hoofd-ingenieur der burgerlijke, openbare werken, regtstreeks zijne bevelen van den Gouverneur-Generaal moest ontvangen en niet van den directeur. Deze krenking ging te ver; Uhlenbeck vroeg om van zijne betrekking ontheven te worden."

Ook in het *Bataviaasch Handelsblad* van Maart van het vorig jaar vinden wij eenige bijzonderheden omtrent den nieuwen Minister. In een artikel over de Nederlandsch-Indische Maatschappij van nijverheid en landbouw bespreekt de redactie de pogingen, die aangewend zijn om die Maatschappij weder te doen bloeijen, welke in vroeger jaren in verval geraakt was. Het artikel over dit onderwerp is onderteekend met den gewonen letter van een voormaligen redakteur van het *Handelsblad* en niemand zal wel durven beweren, dat de heer van der Hoeven een vleijer was van hen, die in Indie tot dusverre de magt in handen hadden. Sprekende over de personen, aan wie de Maatschappij van nijverheid en landbouw hare opkomst te danken had, zegt hij o. a.:

„Maar niet minder aan den thans afgetreden President der Maatschappij, den heer G. H. Uhlenbeck. Aan dien uitstekenden man, aan zijn ijver en verlichte beginselen is zij hare opheffing uit vroeger verval, haar tegenwoordigen bloei verschuldigd. Zijn geest wekte haar uit den doodslaap, en riep haar tot een leven van inspanning en werkzaamheid.

„Doch de heer Uhlenbeck is afgetreden wegens zijn aanstaand vertrek naar Nederland — zal hij een *waardigen* opvolger vinden? Zoo niet — dan is het naauwelijks aangevangen tijdperk van bloei dezer Maatschappij nu reeds afgeloopen, en zal zij weldra terug zinken in hare vorige dommeligheid. Men zij dus *vooral* voorzigtig in de keuze van een nieuwen voorzitter. Hij alleen werde in staat geacht den heer Uhlenbeck als zoodanig te vervangen, die zooveel *hart* heeft als hij voor de algemeene zaak, en zooveel geschiktheid om haar bevorderlijk te zijn.

„Wij vreezen, dat het moeijelijk zal zijn, dien vervanger te vinden."

Geven wij thans een overzigt van de ontvangst van het Ministerie in de verschillende organen der drukpers.

De *Reactie*:

Het *Nieuw Dagblad van 's Gravenhage*:

Door het werk der kunst — en onder veler afwijzing om daartoe mede te werken — is het nieuwe ministerie geboren. Het ligt aemechtig in de zwachtels der nederlagen en der middelmatigheid. Wie door de rustelooze stoutheid hunner oppositie, wie door de halsstarrige verkondiging hunner theoriën geroepen waren, daarvan deel uit te maken, werden ter zij gezet of traden angstvol terug: en de zoo hoog geroemde nationale kracht en nationale rigting vertoonen zich in namen, waarvan sommige door de natie voor het eerst worden vernomen, waarvan anderen slechts onmagt bewijzen.

De partij, die het roer van den Staat heeft aangevat, is — om met den heer Thorbecke een beeld uit de muzijkale wereld te grijpen — inderdaad gelijk aan een opera-gezelschap van den tweeden rang. De koren zijn er bezet met sterke longen; de tenor en de bas zijn dragelijk; het ensemble maakt effect op het gehoor-vlies; maar in 's hemels naam, vraag geen solo's, waar het aankomt op zuiverheid van toon en op kennis — het oor zou u meêdogenloos verscheurd worden!

De sedert negen jaren hunkerende erfgenaam heeft dan eindelijk de zoo lang bejaagde erfenis aanvaard!

Niet naar den geregelden loop van de wetten der natuur maar na eene gewelddadige worsteling, waarin de meerderheid tijdelijk valt onder de tirannij der minderheid — en die zegevierende minderheid zelve, in hare gevoeligste deelen gekwetst de erfenis met zwakke handen naar zich toehaalt, om geknakt in 't hart zedelijk, gelijk *Harpagon* op zijne schatten, op het behaalde erfgoed weg te kwijnen.

Zoodanige triomph is eene nederlaag!

De zegepraal is niet verschuldigd aan de kracht van beginselen, waarvan meest allen vreemd zijn aan het karakter van ons volk. Men deed met de zwakheid van voorgangers en met de beginselloosheid der volks-vertegenwoordiging voordeel men offerde beginselen op en verloochende soms het verledene om de „schanskorven" vooruit te schuiven, tot het oogenblik daar was om in de bres te vallen!

Nationaal is het bewind in geenen deele, dat met den dag van heden optreedt. De weêrstand, dien het van alle zijde zal ontmoeten, zal het bewijzen. Godsdienstzin, gehechtheid aan het innerlijk wezen eener monarchie, afkeer van uitersten weêrzin tegen schokken: dat zijn Nederlandsche karaktertrekken, die allen, alléén en te zamen, weêrstand bieden aan de inworteling eener leer, die inderdaad onverschilligheid op het gebied der godsdienst tot grondslag heeft, het koningschap als een symbool beschouwt, alleen in uitersten haar redmiddelen vinden en door schokken haar leven rekken kan.

Onder zelfvernedering is het ministerie der radikalen geboren; hoe het sterven zal, is nu reeds te voorzien. Maar wie voorziet, welk gedeelte van Nederlands welvaart en toekomst gewikkeld zal worden in dat zelfde lijkkleed, waarin het onrijp geboren Bewind na een smartelijk leven ten grave zal dalen?

De *Amsterdamsche Courant* is denzelfden geest maar fatsoenlijker. Zij zegt:

Het tweede debuut van den heer Thorbecke komt ons voor niet schitterend en beneden de verwachting te zijn.

Is dit nu „een krachtig liberaal bewind?" Het komt ons zeer gewaagd voor daarop ja te zeggen. De morele kracht des heeren Thorbecke blijkt voorshands niet uit de zamenstelling. Hij heeft de „vleugelmannen" onder zijne medestanders in de Tweede Kamer niet kunnen bewegen onder zijne banier op te treden.

Ons gevoelen, in het algemeen, komt hierop neder, dat hoewel wij thans geene opzettelijke vergelijking van personen willen leveren, wij hoofd voor hoofd genomen, in menig opzigt niet gewonnen hebben bij de verwisseling. Geen ministerie gaf het regt tot strengere eischen dan dit, en de „vleugelmannen" hadden den heer Thorbecke wel niet in den steek mogen laten, zou zijn kabinet aan al die regtmatige eischen voldoen. En hoe zal hunne houding in de Tweede Kamer zijn? De heer Thobecke heeft daar reeds geen meerderheid. Zal het bovendien op nieuw blijken dat „mannen van de zuiver liberale rigting" afvallig kunnen worden? De krisis noemt men nu geeindigd, maar de politieke toestand is nog verre van zuiver. Wij hebben vollen vrede met de proef, nu op nieuw met een ministerie Thorbecke genomen, ook al is het onze innigste overtuiging dat het verlangen naar zoodanig kabinet niet is een nationale wensch, maar slechts dringen wij ten ernstigste aan: geene gevaarlijke proefnemingen met onze koloniale belangen! Door den val der „stelselaars bij de wet" zou alsdan de ondergang van het moederland voorkomen worden. Een „volkswaan van een dag," zooals van de zijde des heeren Thorbecke de bewegingen van 1853 genoemd werden, doet slechts een ministerie vallen; „de waan" van staatslieden van een dag (wat zijn in ons krississen-land de ministers anders?) kan erger gevolgen hebben. Wij zullen het onzen duursten pligt achten daar tegen te waken.

De *liberale* pers oordeelde aldus:

De *Nieuwe Rott. Courant*:

Indien wij ons niet bedriegen, zal de optreding van het kabinet THORBECKE een goeden indruk in het land maken. Niet slechts toch in de organen der liberale partij, maar ook in die, welke zich vroeger met de liberale rigting niet ingenomen toonden, werd in den laatsten tijd de wensch geuit, dat de heer THORBECKE aan het hoofd van het bestuur zoude worden geplaatst. Men was de gedurige wisseling van ministers en ministeriën moede, veroorzaakt door gemis aan vastheid van beginselen en bepaalde regeringsstelsels. Men verlangde eindelijk de teugels van het bestuur in handen van mannen te zien, die weten wat zij willen, en de krachten bezitten, om hetgeen zij willen, tot stand te brengen en te verdedigen. Men is aan den koning dank schuldig, dat hij aan dien wensch van zijn volk gehoor heeft gegeven. De verwachtingen, welke men van dit ministerie heeft, zijn dan ook hoog gespannen, en dit maakt zijne taak niet gemakkelijk. Het zal veel en goed werk moeten leveren, om aan de vorderingen te voldoen, die door alle partijen bij zijn optreden gevormd worden. Wij bezitten intusschen de overtuiging, dat het zich ten volle bewust is van de pligten, die het te vervullen heeft en den arbeid met moed aanvaardt. Het heeft vinnige vijanden, die, zoo als reeds gedurende de ministerieele crisis gebleken is, niets ontzien om het in de algemeene opinie te benadeelen; maar het heeft ook warme vrienden, die vastheid in beginsels en eerlijkheid in middelen zullen weten te doen zegevieren, boven ellendige sophisterij en bedriegelijke voorstelling. Eerlijkheid en consequentie zijn hoedanigheden, die nog steeds op het gemoed van den Nederlander krachtigen invloed uitoefenen en op de sympathie van het Nederlandsche volk kunnen rekenen. Die hoedanigheden zullen de sterkste bondgenooten van het opgetreden bewind zijn.

Het *Handelsblad*:

Wij zeggen niet, de natie is het twisten *moede*, waar de twist juist loopt over de dierbaarste belangen des lands, maar wij zeggen: de natie heeft behoefte, dringende klimmende behoeften aan de tot stand brenging van groote zaken, aan de bevordering van gewigtige belangen gelijk men dit van eene krachtige regering, die in de volks vertegenwoordiging genoegzamen steun en openhartige medewerking vindt, kan verwachten. In dien zin kan de twist, als men het twist wil noemen, niet anders strekken dan tot welzijn en bloei des vaderlands, omdat aan de beslechting van elk geschil, een groot onderwerp, een gewigtig belang ten grondslag ligt.

Is er iemand die ontkent, welke groote nadeelen de gedurige wisselingen van ministeriën, die het met de vertegenwoordiging niet eens konden worden, reeds *hebben* te

Bijvoegsel tot den OOSTPOST van den 25sten Maart 1862 No. 71.

weeg gebragt, wij zijn bereid met daadzaken, zonder eenige grievende inkleeding, het bewijs er van te leveren. Wij zouden niets de doen hebben dan korte uittreksels te maken uit onze vertoogen der laatste jaren. Wij hopen, dat er nu voor geruimen tijd een einde zal zijn gekomen aan al die wisselingen, die ons ten spot maakten van het buitenland, waar men zeide, dat Nederland alleen dan in zijn normalen toestand verkeerde, wanneer er eene ministeriële krisis heerschte.

Wij wenschen ons voor heden tot dit algemeen woord te bepalen. De namen der nieuw optredenden hebben wij eergisteren aan onze lezers medegedeeld. Zoo het interim voor de Buitenlandsche Zaken spoedig wordt vervuld, zal het ministerie geheel voltallig zijn. Die portefeuille levert hier te lande vooral eigenaardige moeijelijkheden op. Diplomatische opleiding en vorming was in de latere jaren niet bij uitstek bij ons in zwang, en het hoofd van een voormalig kabinet, gansch niet onbekend met de eischen van het Departement van Buitenlandsche Zaken, zag zich genoopt eene keuze te doen die de verbazing van allen opwekte.

Het ministerie is zamengesteld uit mannen van karakter, beginselen en erkende bekwaamheden. Het levert den waarborg van verstandig opgevatte en noodzakelijke homogeniteit, niet in den zin van slaafsche onderwerping aan anderer meening, maar van eenstemmigheid in de hoofdbeginselen. Zoo de geruchten nopens sommiger aarzeling waarheid behelzen, ligt daarin het bewijs, dat politieke kansrekening, jagt op portefeuilles vreemd zijn aan deze kombinatie.

Dan, genoeg voor dit oogenblik. Alleen nog gevoelen wij ons gedrongen rondweg hulde te brengen aan die afgetreden ministers, die, om welke redenen dan ook, niet in *dit* ministerie getreden, gedurende hun werkkring zoo vele blijken hebben gegeven van onvermoeiden ijver en talent. De diensten door hen aan den lande bewezen zullen steeds in dankbare herinnering blijven; en, zoo b. v. de heer *Loudon*, zijn beginsel op een gewigtig punt van koloniaal belang niet heeft kunnen ten offer brengen aan het behoud zijner portefeuille, het is een nieuw bewijs van loyauteit en politieke eerlijkheid van dien staatsman en een beschamend antwoord tevens op de aanvallen, waaraan hij, juist ter zake zijner *voorgewende* beginselloosheid en blinde onderwerping aan de liberale rigting, heeft bloot gestaan.

Het *Handels en Effectenblad.*

Bij het eerste optreden van het ministerie-Thorbecke in 1849, verklaarde de heer Thorbecke als het hoofd van het kabinet voor de Tweede Kamer, „dat het nieuwe ministerie met geen programma voor deze Kamer zou treden, maar dat zijne leus was: *wacht op onze daden!*"

En inderdaad, deze daden waren het kapitaal, dat thans nog voor het *zelfgevoel* van den heer Thorbecke zoo rijke renten draagt. Immers na negen jaren van woeling en worsteling; na negen jaren van proefnemingen van allerlei aard, schijnt thans de ondervinding zelve het pleit beslist te hebben, dat het de in 1853 zoo zeer miskende daden van dit kabinet zijn, waarvan alleen in den tegenwoordigen staat van zaken heil is te verwachten.

Terwijl wij dit van ganscher harte aan het Vaderland toewenschen, achten wij het tevens pligtmatig onzen geëerbiedigden Koning hulde te brengen voor een zoo doortastend bewijs, hoezeer Z. M. van de eischen van den tijdgeest en de *ware* behoeften der natie is doordrongen, en daaraan op *elke* wijze wil te gemoet komen!

Overigens oordeelen wij het overbodig in verdere beschouwingen omtrent zulk een nieuw kabinet te treden.

Het eens gesprokene en nimmer verloochende: „Wacht op onze daden", van 1849 is dan ook de waardigste banier voor het nieuw kabinet van 1862.

Moge er dan nu eindelijk eene Regering gevestigd zijn, welke, uit vastheid van beginselen, die kracht putte, zoo noodig om te regeren en de hoogste en gewigtigste aangelegenheden des Vaderlands tot de meest gewenschte uitkomsten te leiden!

De *Arnhemsche Courant.*

Naarmate men van dit ministerie regt heeft veel te verwachten, heeft men ook regt van te vorderen. Zijne verantwoordelijkheid is niet gering. Het vertegenwoordigt de kern der liberale partij en het voert hare fortuin voor eene lange toekomst met zich. Het moet aantoonen, dat het liberalismus eene kracht van regering is, en van deze regering die het best voor onzen tijd en voor onze behoeften past. Viel dit ministerie, gelijk zoo vele het voorafgaande ministeriën vielen, omdat het geene leefbaarheid bezat, het zou niet alleen zich zelven, het zou de geheele liberale rigting voor langen tijd in Nederland onmogelijk maken. Dit ministerie moet niet enkel liberaal zijn in woorden, maar ook in daden. Het moet organizeren; het moet inhalen wat negen jaren lang verzuimd is. Allen die met een onwrikbaar en standvastig vertrouwen gedurende al die jaren voor het tot stand komen van zulk een ministerie gestreden hebben, die borg gestaan hebben, dat het doen zou wat het beloofde, zij allen zijn belanghebbenden in deze onderneming. Ons krediet is ten sterkste bij de soliditeit van dit kabinet, van deze rigting, betrokken. Stelde ook dit gouvernement te leur, waar zouden wij in Nederland eene betere kracht zoeken moeten?

De *Courrier de la Meuse.*

„Het bestuur van het vorig ministerie-Thorbecke heeft al te goede herinneringen nagelaten dan dat de natie niet verheugd wezen zou over zijne wederoptreding. Het was onder dit bestuur dat de schoone organieke wetten ontstonden, die aan provincien en gemeenten deze ware autonomie verzekeren, zonder welke de vrijheid, die in de grondwet geschreven is, slechts een ijdel woord zou zijn. Het was ook onder dit bestuur dat het schoone beginsel, vrijheid voor allen, voor den eersten keer welligt, met opregtheid en op breede schaal in ons land werd toegepast; dat de wezenlijke verdienste hare belooning begon te ontvangen en dat de kuiperij zich voortdurend en meedoogenloos zag terug stooten.

„Dit zijn de voornaamste trekken, welke een kabinet Thorbecke altijd zullen karakterizeeren. Niets kan daarvan dezen verdienstelijken man doen afwijken. Dit is dan ook de reden waarom wij niet aarzelen de optreding van het nieuwe ministerie toe te juichen, al kennen wij ook de bijzonderheden van zijn programma niet."

Het *'s Gravenhaagsch Weekblad.* Na negen jaren tijds is de liberale rigting op nieuw aan het bewind gekomen; de ministeriële krisis is geëindigd met de optreding van een ministerie Thorbecke. Aan dit gouvernement wacht eene gewigtige taak. Slechts gedurende vier jaren waren de liberalen, na de grondwets-herziening, regerende partij; naauwelijks waren eenige organieke wetten tot stand gekomen en het constitutioneel leven even ontwaakt, toen reeds de gebeurtenissen van 1853 het Kabinet omverwierpen. In de laatste negen jaren is zeer veel verzuimd en weinig tot stand gebragt; maar dat weinige heeft op den finantiëlen toestand des lands zulk een invloed gehad, dat daardoor de inspanning van alle krachten des lands in het eerstvolgend tijdvak vereischt en zuinigheid in het Staatsbestuur gebiedend gevorderd wordt, terwijl op politiek terrein demoralisatie en scepticisme ontstonden.

De kunde van de mannen, die thans optreden, geven ons de zekerheid, dat zij hunne taak, naar vermogen, goed zullen vervullen. Mogten sommige der aftredende Ministers bekend zijn wegens hunne talenten, in dat opzigt althans hebben zij waardige opvolgers gevonden. Een liberaal homogeen ministerie zal aan de eischen, die vroeger gesteld zijn, kunnen beantwoorden, omdat nu wezenlijk gemeen overleg met de vertegenwoordiging het streven zal zijn. Het tegenwoordig Ministerie bestaat toch uit de parlementaire meerderheid, die haar vertrouwen aan het vorig Kabinet outzeide. Dit is een waarborg van terugkeer van echt constitutionele beginselen. Men zag in de laatste jaren bij de regering zoo weinig kracht en vastheid, dat men daardoor aan de politieke ontwikkeling des lands meer nadeel toebragt, die politieke ontwikkeling was bovendien niet voltooid, want onderscheidene organieke wetten moeten nog tot stand gebragt worden; het zal de taak van het nieuwe gouvernement zijn, evenzeer het verzuimde in dit opzigt in te halen, als om bevrediging te geven aan de gewigtige stoffelijke belangen, die zich sedert eenige jaren hebben doen gelden. Wanneer wij terugzien op hetgeen het eerste ministerie Thorbecke in beiderlei opzigten heeft verrigt, dan gaan wij de toekomst gerust te gemoet.

Het *Dagblad* van Zuid Holland en 's Gravenhage:

„Wij hebben thans voor het eerst sedert 1840 een zuiver liberaal Ministerie. Of het aan de hoog gestemde verwachting zal beantwoorden, moet later blijken. Zeker is nimmer een Ministerie onder moeijelijker omstandigheden opgetreden, dan het tegenwoordige. De verwachting toch, welke men van zijne daden heeft, heeft haren oorsprong in de handelingen en woorden van zijne leden. Zij zelven hebben door hunne antecedenten de natie regt gegeven, meer van hen te verlangen, dan van vroegere Ministeriën. Reeds hebben wij er op gewezen, dat tot de eerste en moeijelijkste handelingen van het Kabinet behoort, om de partijen in de Tweede Kamer te organiseren. De Ministerien van fusie hebben de verwarring in de Kamer ten top doen stijgen. Daar nu een Ministerie van beginselen optreedt, mag men verwachten, dat de leden der Tweede Kamer weder tot beginselen zullen terugkeeren; maar dit zal veel afhangen van de houding van het Cabinet.

De meeste leden daarvan zijn bekend als bekwame mannen, en hoewel het gemakkelijker is, af te keuren van de groene banken, dan zelf aan de groene tafel te handelen, mag men met vertrouwen de daden van die mannen afwachten, de *afwachtende juste milieu partij*, maar die toch ten slotte zich tegen de reactie zou verklaren.

De *Utrechtsche Courant.* Het werd tijd, dat de krizis een einde nam, want het ongeduld begon zich te openbaren, terwijl er twijfel ontstond over de dikwerf geroemde eenheid en kracht van de ultra liberale partij. Wij moeten al dadelijk erkennen, dat de zamenstelling van het ministerie Thorbecke gelukkiger is, dan de voorlaatste dagen deden vermoeden. Het „wacht op onze daden," zal welligt ook nu weder de leuze wezen van den hoofdman. Ofschoon wij leed gevoelen, dat het kabinet te uitsluitend ultra liberaal schijnt, zullen wij gaarne die daden afwachten.

Later nog dit: Dit nieuwe kabinet onderscheidt zich ook daarin van alle vroegere, dat het bij uitsluiting uit elementen bestaat, die gelijk gezind zijn, die dezelfde denkbeelden en beginselen huldigen; dat het dus in waarheid *homogeen* kan genoemd worden. Men mag dit ten minste aannemen van de ministers van Binnenl. Zaken, Financiën, Justicie en Roomsch-Katholieke Eeredienst. Van die van Marine en Hervormde Eeredienst kan men niet zoo onvoorwaardelijk hetzelfde zeggen. Van de ministers voor Oorlog, Buitenl. Zaken en Koloniën kan men het slechts gissen. Het zijn *volkomen onbekende* mannen, maar die toch wel in dit ministerie geene plaats zouden nemen, wanneer men niet overtuigd ware geweest van hunne instemming met de denkbeelden van den minister-president, of althans van hun gewillig volgen van diens inpulsie..

....

„Het nieuwe kabinet heeft veel tegen zich, het heeft groote bezwaren te overwinnen: men kan van zijne bedoelingen nog niets met zekerheid zeggen en hetgeen men daaromtrent vermoeden kan, is minder geruststellend. Echter kan het door bezadigheid, door het vermijden van uitersten, door het huldigen van strenge financieele beginselen, door het openleggen van eene gematigde en voorzigtige, ofschoon vrijzinnige koloniale politiek, veler min gunstige verwachtingen beschamen, achterdocht verwijderen, waarmede het thans vrij algemeen ontvangen wordt."

De *Rotterdamsche Courant*: (oude).

„Kan dit Kabinet op den bijval der Natie, op den steun der Vertegenwoordiging rekenen? Heeft het in eigen boezem de noodige kracht en bekwaamheid om den lang gestaakten opbouw onzer staatsinstellingen voort te zetten en te voltooijen?

„De beantwoording der eerste vraag zal afhangen van die der tweede. In de vertegenwoordiging is op dit oogenblik geene meerderheid in eenige duidelijk geteekende staatkundige rigting, het is een mengelmoes van allerlei dooreenloopende, zich dan eens vereenigende, dan weder scheidende rigtingen, beheerscht door de eischen van het oogenblik, geleid door plaatselijke en bijzondere belangen, persoonlijke genegenheid en veete, omgeven door strijders op eigen gelegenheid, bij wier streven evenmin een zigtbaar of begrijpelijk beginsel voorzit. Het zal de taak — de moeijelijke taak van dit Kabinet wezen aan dien toestand een eind te maken, door consequent en beginselvast regeren een scheiding te bewerken in de vertegenwoordiging, de vrienden bij 't vaandel zamen te roepen en de vijanden te nopen hun banier daartegen te verheffen. Door dat te doen zal het ministerie zich ook den dank der Natie verwerven en, moet het welligt, te eeniger tijd bukken voor de overmagt die aan de andere zijde strijdt, dan zal het nog wijkende de bewustheid in zich omdragen dat het een groote dienst heeft gedaan aan het Vaderland.

„Maar zal het daartoe de kracht en de bekwaamheid hebben? Aan vele leden van 't kabinet zal men zeker beide eigenschappen in hooge mate moeten toekennen: in de hoofden der departementen van Binnenlandsche Zaken, Justicie en Financiën kan de geheele liberale partij, kan Nederland zijn vertrouwen stellen, het zijn bekende mannen.

„Maar eigenlijk zijn deze, op dit oogenblik, niet de voornaamste departementen: het groote geschil, ofschoon niet meer zóó scherp als in den beginne gesteld, heerscht op koloniaal gebied, en aan 't hoofd van dat departement treedt een geheel onbekend althans als politiek man. Het zou onbillijk en onregtvaardig wezen hem daarom met wantrouwen te bejegenen, maar onbekend maakt onbemind, en het zou even dwaas wezen nu reeds vertrouwen te schenken vóór men zijne daden heeft gezien, zijne voornemens vernomen. Mogen zijne woorden duidelijker, zijne daden bedachtzamer zijn dan die van zijn voorganger!"

Van de eigenlijk gezegde katholijke organen is de *Tijd* van Amsterdam ingenomen met het kabinet uit vele oogpunten, maar op koloniaal gebied raadt het groote behoedzaamheid aan. Het zal zonder aanzien des persoons de zaken onpartijdig beoordeelen.

Van de beide *Noordbrabants* zal de eene evenzeer nog afwachten terwijl de *Nieuwe* onverholen zijn vertrouwen op en ingenomenheid met een kabinet Thorbecke aan den dag legt.

De *Courier de la Meuse* hebben wij reeds geciteerd en besluiten dit overrigt waarin geen redenerend blad van eenige beteekenis vergeten is, met hetgeen een Luxemburgsch blad zeer ter stede in betrekking tot zijn eigen land uit deze gelukkige ministeriële Combinatie afleidt. Zie hier het slot van een artikel van de *Courrier de Luxembourg* over het kabinet.

„Le Roi Guillaume III, en chargeant M. Thorbecke de la composition du ministère a prouvé qu'il savait, au besoin, se placer au dessus des partis et qu'il tient à satisfaire à l'opinion juste et raisonnée des citoyens sur lesquels il règne.

„Nous n'avons pas besoin de dire que nous voyons, avec la satisfaction la plus entière, le rappel aux affaires du nouveau ministère. Le Luxembourg est placé sous le même sceptre que la Hollande, et un passé tout récent nous a prouvé que les ministères réactionnaires à La Haye ne sont pas favorables aux libertés constitutionnelles à Luxembourg."

Dat alles nu te zamen genomen gelooven wij regt te hebben te zeggen dat dit Ministerie op eene overgroote meerderheid kan rekenen en tevens dat de koloniale reactie hare laatste dagen heeft gehad. Daarbij komt nog eene oorzaak die hare uiteenspatting zal verhaasten. De driestheid waarmede een overgeloopen broodschrijver in het orgaan dier partij ieder in den lande aanviel, gaf aanleiding dat hier en daar zoo eens werd aangewezen wat die zelfde schrijver zoo al in allerlei rigting gedebiteerd had en welke mate van geloof en vertrouwen iemand verdiende die heden wit noemde wat hij gisteren met gemaakte gemoedelijkheid aan het volk als zwart afschilderde. De staalkaart die daarvan in eene Advertentie (de vorige mail u toegezonden) gemaakt was, trok zoodanig de aandacht en wekte zoo zeer de publieke verontwaardiging op, dat Commissarissen van het Nieuwe Dagblad zich gedwongen zagen een onderzoek in te stellen. Natuurlijk kon niet geloochend worden zijn vroegere verhouding tot de liberale en ultraliberale organen maar men gaf daaraan een glimp, stapte over zijne betrekkingen met het pamphlet *Asmodée* ook maar heen, en gaf den hoofdredacteur een certificaat van goed gedrag en vertrouwen zonder dat stuk evenwel te onderteekenen noch zijn eigen naam er in te noemen, en liet dit ongeteekende loffelijk getuigschrift in de couranten plaatsen. Maar één punt stond vast. Na 1857 was volgens een *naauwkeurig* en *onpartijdig* onderzoek hun hoofdredacteur getrouw aan zijne tegenwoordige rigting gebleven. Drie dagen daarna verschijnt eene advertentie in het *Handels en Effectenblad* van den hoofdredacteur van *Asmodée* waarin aan het certificaat van commissarissen een dementi wordt gegeven. Maar hoe? Niet door redenering, waaraan het publiek ook ten aanzien van dat blad niet bijzonder veel zou hechten, maar door een onomstootelijk feit, door publicering van een brief van den beruchten Iz. I. Zion aan *Asmodée* van Junij 1858, dus nadat hij reeds een jaar tot de politieke en koloniale behoudspartij was overgegaan en derhalve tegelijker tijd de conservatieve partij en de democratische of demagogische schotschriften van bijdragen voorzag en er mêêheulde tegen den koning en de vorstelijke familie en de staatslieden die hij toen en thans nog een rad om de oogen draait en tevens het volk op een dwaalspoor brengt. Ik schrijf dat briefje heer niet af, maar het eindigt met de vraag aan den schrijver van de *Asmodée:*

„Zend mij al mijne stukjes terug. Ik ben bang voor oningewijde oogen." Men kan ligtelijk begrijpen hoe daardoor niet alleen het certificaat, maar ook het geheele blad (waaraan vele oudgasten bijdragen leveren) in *discrediet* is geraakt en welke *waarde* aan de aanvallen van dezen caméleon meer gehecht worden. Reeds zijn dan ook heden in de couranten geannonceerd eene brochure over den openbaren werkkring van den *befaamden penvoerder der koloniale reactie* en een openbaren brief aan commissarissen van het *N. Dagblad* naar aanleiding van hun fraai certificaat.

Een derzelve komt zoo even van de pers. Het is bezadigd en komt tot deze slotsom omtrent den penvoerder der koloniale reactie wien de natie en Indië moet *kennen* omdat zijn woord tot de natie en tot Indie (in de overland editie van het *N. Dagblad*) gerigt is. De slotsom van het onderzoek is dat men hem achtervolgens zag:

Als redacteur van *de Indiër* en *de Grondwet*, liberaal, vol ijver voor de vrijzinnige beginselen van koloniale staatkunde en in de bestrijding der reactionaire stellingen en der misbruiken in Indië;

Als redacteur van de Haarlemsche *Grondwet*, ultra liberaal, hevig in zijne bestrijding van conservatisme en reactie op elk, ook op koloniaal gebied;

Als schrijver van *de Wespen*, kleurloos op zuiver politiek terrein, hevig en bitter in zijne personele aanvallen tegen de voornaamste leden der vrijzinnige partij, voorkomend en flemend tegenover bepaalde politieke personen;

Als redacteur van het *Zondagsblad*, ultra-reactionair min of meer groeniaansch;

Als redacteur van de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*, aanvankelijk gematigd liberaal, maar bestrijdende de vrijzinnige partij in de Tweede kamer; later meer en meer reactionair; op koloniaal gebied steeds behoudend;

Als redacteur van de *Nederlandsch-Indie*, ultra-reactionair ten aanzien van de koloniale politiek, hevig in de bestrijding van de liberale koloniale partij en vol ijver in de verdediging der misbruiken in Indie;

Als redacteur van het *Nieuw Dagblad van 's Gravenhage* reactionair op elk gebied, met tot waanzinnigheid gedreven ijver in de bestrijding van al wat liberaal is en waarop de naam van Thorbeckiaan kan toegepast worden.

Wij zien hem achtereenvolgend:

1e den heer van Hall hevig bestrijden in *de Grondwet*: den heer van Hall verheerlijken en verdedigen in *de Constitutioneel*; den heer van Hall verguizen in de brochure *Mr. Floris Adriaan van Hall en de Constitutioneel*; den heer van Hall op nieuw verdedigen in de *s' Gravenhaagsche Nieuwsbode*;

2e den heer van Hoëvell voor een orakel doen gelden in *de Indiër*; den heer van Hoëvell verdedigen in *de Grondwet*;

den heer van Hoëvell verguizen in *de Wespen*;

den heer van Hoëvell bestrijden in *de Nieuwsbode, Nederlandsch-Indie* en het *Nieuw Dagblad van s' Gravenhage*;

3e den heer Thorbecke vergoden in de uitgave van de gemeentewet

den heer Thorbecke bestrijden in *de Constitutioneel*;

den heer Thorbecke verdedigen in de Haarlemsche *Grondwet*;

den heer Thorbecke op nieuw bestrijden in het *Zondagsblad*, de *Nieuwsbode*, enz,;

4e den heer Rochussen in zijn bijzonder leven aantasten en in een hoogst ongunstig daglicht voorstellen als medewerker van *Asmodee* (*);

den heer Rochussen vleijen in de *Wespen*;

den heer Rochussen verdedigen en aanbidden in de *Nieuwsbode, Nederlandsch-Indie*, en het *Nieuwe Dagblad van s'Gravenhage*;

5e zich voor de koninklijke waardigheid in de bres stellen in het *Zondagblad*;

die waardigheid aanranden in zijne correspondentiesten dienste van het weekblad *Asmodée* (*)

Beurtelings heeft die man dus alle partijen gediend en alle partijen bestreden; het beginsel, dat hij gisteren verdedigde heeft hij heden aangevallen; den staatsman, die gisteren zijn afgod was, heeft hij heden met slijk bespat en verguisd.

Welken naam zulk een verdient, de eenvoudigste man zal het u zeggen!

Dan genoeg over dat *voorwerp*. De koloniale reactie legt groote eer met haren woordvoerder in, door den heer Loudon publiek beschuldigd van *besoldigden* laster!

Het ministerie is nu sedert eene week opgetreden. Men hield meermalen Ministerraad om de plannen voor de toekomst te beramen, in verband met de bijeenkomst der tweede kamer. Enkelen hadden gewild dat het Ministerie de tweede kamer zou ontbinden. De reactie dringt er nog op aan. Maar op welken grond zou dit moeten plaats hebben. Op koloniaal gebied heeft de kamer door den heer Louden te steunen getoond verstandige vooruitgang voortestaan. De heer Uhlenbeck is dezelfde beginselen toegedaan als de heer Loudon, maar ziet geen bezwaar in de vaststelling der koloniale begrooting bij de wet, waartegen in 1858 zelfs de heer Rochussen, (toen nog niet verschalkt door de suiker partij) geen bezwaar zag blijkens zijn onafgedaan gelaten wetsontwerp op de O. I. comptabiliteit.

Uit dien hoofde dus zou ontbinding dwaasheid zijn omdat er geen *verschil* is tusschen Regering en vertegenwoordiging. En, op binnenlandsch gebied, is het immers juist de liberale partij die hare beginselen weder heeft doen zegevieren met en door de meerderheid der Kamer. Eerst wanneer het Ministerie, na intreding in de Kamer en zoo noodig blootlegging van beginselen, een échec zou lijden; eerst wanneer bleek dat de Kamer *tegen* het Ministerie was, zou van ontbinding sprake kunnen zijn. Bijgevolg even onbillijk en onregtvaardig het werk der reactie is om nu reeds, vóór dat het bewind nog een enkel woord gesproken heeft, het op de schandelijkste manier te verguizen en verdacht te maken, even onlogisch is de eisch tot *ontbinding* der Tweede kamer.

Wat men beoogt is duidelijk. Eene nieuwe koloniale agitatie, opwekking der hartstogten, bewerking der kiezers en hoop om dan in troebel water te visschen.

Alles buiten den waard gerekend. Het Ministerie geeft den koning den raad niet om de tweede kamer te ontbinden. Integendeel de nieuwe verkiezingen voor Rotterdam, Deventer en Breda zijn tegen 25 dezer uitgeschreven. Voor Rotterdam zijn reeds kandidaten gesteld zie hier het verhandelde in de kiezersvereeniging van gisteren, dat ook een bepaald koloniaal belang heeft.

Tot kandidaten voor het lidmaatschap der tweede kamer, in plaats van de heeren *G. H. Betz* en mr. *N. Olivier*, werden voorgesteld en ondersteund, de heeren *J. D. Fransen van de Putte, F. W. C. Blom* en mr. *J. Loudon.*

De heer *Fransen van de Putte*, na het woord te hebben gevraagd, verklaarde dit in de eerste plaats te hebben gedaan, om de aanwezigen, die geen deel van het bestuur dezer kiesvereeniging uitmaakten, bekend te maken met de redenen, waarom hij in strijd met het in de laatste jaren aangenomen gebruik deze vergadering bijwoonde.

„Ik vermeen," zeide spreker verder, „geen gevaar te loopen, dat men mij pretentieus zal noemen, als ik zeg, dat ik begrepen heb, dat in deze kies-vergadering mijn naam zoude ter sprake komen, en daarom juist was het mijn plan heden hier *niet* te komen.

„Intusschen werd op eene bestuurs-vergadering van *Orde*, waarvan ik de eer heb lid te zijn, de wenschelijkheid dat de kandidaten zelven op de kies-vereenigingen kwamen, niet alleen ter sprake gebragt, maar met zoo veel aandrag en zoo algemeen betoogd, dat ik vermeenen zou onbeleefd jegens deze vergadering te zijn, als ik geen gevolg aan het zoo dringend verzoek van hare mandatarissen gaf.

„Op verzoek van het bestuur dezer vereeniging heb ik ook den heer F. W. C. BLOM overgehaald hier aanwezig te zijn.

„Nu ik toch aan het woord ben, geloof ik de discussien te kunnen bekorten door met een enkel woord mijne politieke beginselen bloot te leggen.

„Die beginselen zullen bij deze vergadering zeer zeker weerklank vinden, want zij staan geschreven in art. 1 van het reglement dezer vereeniging: de *vrijzinnig constitutioneele.*

„Op koloniaal gebied zal men niet meer van mij verlangen: *liberaal voor Nederland, maar behoudend voor Indie*, is in mijne ooren een wanklank.

„Liberaal te zijn is één en ondeelbaar. Iets anders is het bij de toepassing dier beginselen te letten op verschil van toestanden. Wij allen zijn ook liberaal, vermeen ik, op het punt van opvoeding, maar zal men dezelfde vrijheid geven aan een schooljongen van acht jaren, als aan een twintigjarig student?

„*Indie* behoeft hervorming; maar bovenal regeling van den vooruitgang, dien men tot nu toe zonder orde heeft toegelaten. Aan die regeling bestaat vooral behoefte en die kunnen wij verwachten van een krachtig liberaal gouvernement.

„Bij de hervorming die men voor Indie te gemoet gaat, moet, naar mijn inzien, op vier hoofdbeginselen gelet worden:

„1°. Dat men wake voor het *rustig* en *voortdurend* bezit van die koloniën, niet alleen uit materieel belang, maar omdat het slechtste Europeesch bestuur nog beter is dan het beste inlandsche.

„2°. Dat men het verschil van toestand, van landaard, godsdienst, zeden, gebruiken, begrippen van bezit niet uit het oog verlieze en niet vergete den invloed, dien een tropische zon uitoefent op 6° breedte.

3o. Dat men elken maatregel dien men neemt, eerst en vooraf toetst aan de belangen van de schatkist. Indie brengt veel op, maar kan bij een goed geleid wordende outwikkeling meer produceren, zonder de lasten der bevolking te verzwaren.

„4o. Dat men bij de zorgen voor de moeder ook vooral niet vergete de behoeften en regtmatige eischen van het zich op grooten afstand bevindende kind."

Daarna voerde de heer *Blom* het woord, die na eveneens zijn tegenwoordigzijn in de vergadering gemotiveerd te hebben, zeide, dat zijne beginselen hier algemeen bekend waren; dat hij als koopman en lid van de kamer van koophandel zich genoegzaam had doen kennen, dat hij was vrijzinnig constitutioneel, en meende dat men niet alles moest behouden, wat bestond, maar altijd moest trachten te verbeteren en te ontwikkelen waar dit noodig was, zoowel hier als in de kolonien. Hij beaamde overigens geheel hetgeen door den vorigen spreker was gezegd en meende dus zijne beginselen niet verder te behoeven uiteen te zetten.

Nadat een der leden gezegd had, gemagtigd te zijn door den heer *Loudon*, te verklaren, dat hij *ditmaal* niet in aanmerking verlangde te komen, werd evenwel op verlangen van eenige andere leden de heer *Loudon* op de lijst der kandidaten gehouden.

Nadat nog eenige leden tot aanbeveling en ondersteuning der kandidaten het woord hadden gevoerd, werd tot de stemming overgegaan, waarvan de uitslag was, dat tot kandidaten der vereeniging werden gekozen de heeren: *J. D. Fransen van de Putte*, met 50 stemmen en *F. W. C. Blom*, met 44 stemmen.

Voor Deventer, in plaats van den heer Thorbecke, worden als kandidaten genoemd de heeren Mr. van Loghem, lid der Regtbank, Mr. G. Dumbar, burgemeester, Gen. Majoor Knoop, en Mr. J. Loudon. Men zal evenwel opgemerkt hebben dat de heer Louden reeds te Rotterdam voor *ditmaal* bedankt heeft.

Eindelijk zij nog vermeld dat bij de tweede kamer dezer dagen is ontvangen het ontwerp tot nadere regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1859 (*f* 20.200.000) reeds toegewezen aan de dienst van 1860 bij de wet van 26 December 1859 zoodat de bijzonderheden en ramingen reeds van vroeger bekend zijn. Ook wordt thans aan de landsdrukkerij ijverig gearbeid aan de bijlagen tot de door den koning vastgestelde koloniaale begrooting van 1860 welke door den heer Loudon ter overlegging aan de leden is toegezegd.

Het is te voorzien dat wij nu eene korte poos stilstand in de politiek tegemoet gaan. Het Ministerie zal liever nog wat wachten met voor de kamer te verschijnen en inmiddels voordragten of maatregelen in gereedheid brengen ten einde de kamers alsdan geregeld kunnen voortwerken.

(*) Volgens het vroeger vermelde gelithografieerde handschrift van Lien.

(*) Volgens het zoo even vermelde handschrift.

LAATSTE BERIGTEN.

Het Engelsche parlement is den 6 Februarij geöpend. De oppositie in beide huizen schonk hare goedkeuring aan de handelingen van het gouvernement ten opzigte van Amerika.

Het gerucht dat de Noord-Amerikanen in Kentucky eene groote overwinning hebben behaald bevestigt zich. De Noordelijke bladen zeggen dat de genoemde staat van de afscheiding is losgerukt. De hevige regens beletten het leger aan de Potomac om opterukken. In het congres der Noordelijke staten is een voorstel ter tafel gebragt om Utah als eenen staat bij de Unie optenemen.

Het Zuidelijke schip *Nashville* heeft de wateren van Southampton verlaten. Het Noordelijke oorlogschip *Tuscarora* vertrok zestig uren later.

Het Zuidelijke schip *Sumter* heeft op verzoek der Engelsche autoriteiten Gibraltar verlaten.

Het Fransche gouvernement heeft bij de Londonsche bankiers eene leening gesloten van £ 4.000.000 tegen eene rente van 6 per cent.

Het Pauselijke gouvernement heeft eene cirkulaire uitgevaardigd waarbij al de Roomsch Catholijke bisschoppen worden uitgenoodigd tot bijwoning eener convocatie welke in Mei aanstaande in Rome zal worden gehouden.

In Florence, Parma, Genua en nog in andere plaatsen heeft eene populaire demonstratie plaats gehad tegen de wereldlijke souvereiniteit van den Paus.

Zeetijdingen.

Brouwershaven. *Aangekomen* 30 Jan. *Mauritius*, Holst, v. Batavia 31 *Majestic*, Jones, van dito 3 Febr. *Fortuna*, de Ligny, van Batavia. 4 *Mary & Hillegonda*, Piccard, van dito., *H. Leduina*, v. Brink, van Tjilatjap. 5 *Gr. Dirk III*, Rotgans, van Batavia. 6 *Jedo*, v. Rossem, van Batavia., *Vriendschap*, Jauzen, van dito.

Hellevoetsluis. *Vertrokken.* 4 Jan. *Japan*, Muller naar Batavia 8 *Nijverheid*, Bonjer, naar Batavia.

Texel. *Aangekomen*, 25 Jan. *Stad Dockum*, Jaski, van Batavia. 28 *van Galen*, Brandligt, van Batavia; *Quatre-Bras*, Nieuwenhuys, van dito., *Gebroeders*, de Groot, van dito, 1 Febr. *Nederland*, Hoekstra. v. Batavia., *Joh. Anthonius*, v. d Straten, van dito; *Cornelis Gips*, van Rijn, van dito; *Graaf van Heiden Reinestein*, Wamsteker, van dito., *Louis Meijer*, Holtgreve, van dito. 2 *Vriendentrouw*, Grevelink, van Batavia. 3 *Vice-Adm. Gobius*, v. Duijn, van dito; *Zeeploeg*, v. Wijngaarden, van dito. 4 *Wilhelmina Lucia*, Nolles, van dito. 5 *Doctrina & Amicitia*, Strootman, van Batavia., *Husar* Houwlend, van dito. 6 *Holland*, Aufa'orth, van Batavia. 7 *Souverain*, Hellison, van Batavia.

Vertrokken. Henr. Maria, Tjebbes, van Batavia.

Zierikzee *Aangekomen.* 28 Jan. *Cath. Maria*, Oomkens, Batavia.

Vlissingen. *Aangekomen* 2 Febr. *Hugo Grotius*, Vogelenzang, van Batavia., *Susanna Elisab*, Ouwehand, van dito. 7 *Commercie-Compagnie*, Bruker, Java (via Newcastle.)

Schepen in Lading.

ROTTERDAM.

Batavia, *Alcor*, van Oppen, *Bengalen*, Planten, *Ternate*, Cars Tz., *Huidecoper*, Blok. *Princes Amalia*, v. Rijn. **Batavia** en **Samarang,** *Maarten van Rossem*, Rijken. **Batavia** en **Soerabaya,** *Ridderkerk*, Teerlink. *Pres. van Rijckevorsel*, Vermeij. *Noach*, Wierikx. **Bat. Samarang** en **Soerabaya,** *Jan de Wit*, Guyt. **Samarang,** *Vijf Vrienden*, Johan. **Soerabaya,** *Kaap Hoorn*, Dik. *Nederland & Oranje*, v. Ruyven. **Soerabaya** en **Macasser,** *Edouard & Marie* v. d Kolff.

AMSTERDAM.

Batavia, *Herman de Ruyter*; Feynt. *Stad Dockum*, Jaski. **Batavia** en **Soerabaya,** *A. R. Falck*, van Duyvenboden. *Joh. Hendr. Ferdin.*, Lodewijks. **Bat, Soer. Samarang,** *Amalia Augusta*, de Veer. *Bilderdijk* Löschen. *Pasoeroean*. **Samarang,** *Albrecht Beyling*, Muller. *Waalstroom*, Mellink. **Soerabaya,** *Alcyone*, Haacke. *Alexander*, Dekker. *Aldebaran*, Meijboom. *Otolina*, Eeleman. *Henriette*, Portengen. **Amboina** en **Macassar,** *Macassar*, Vitringa Coulon.

TABAKSBERIGT.

Java **Tabak** ging te ROTTERDAM bij gebrek aan voorraad in de 1e hand niets om; wij laten hier volgen eene juiste opgave omtrent den afloop der op 24 Januarij ll. gehoudene veiling.

AFLOOP *der alhier gehouden* **Tabaks**-*veilingen*:

867	pakk. *Java*	TANL:	van 26	à 118	dooréén	$57\frac{3}{4}$
797	„ „	*Soekowono*:	„ 26	„ 126	„	$61\frac{1}{8}$
510	„ „	FVDP:	„ $29\frac{1}{2}$	„ 134	„	50
524	„ „	SVDP:	„ 27	„ 114	„	$58\frac{1}{2}$
418	„ „	MGB:	„ 31	„ 116	„	$76\frac{2}{5}$
83	„ „	VDZ:	„ $29\frac{1}{2}$	„ 63	„	47
576	„ „	MK:	„ $26\frac{1}{2}$	„ $49\frac{1}{2}$	„	$40\frac{1}{2}$
1831	„ „	BLITAR:	„ $31\frac{1}{2}$	„ 55	„	$39\frac{3}{4}$
528	„ „	BB:	„ 28	„ $81\frac{1}{2}$	„	$30\frac{1}{4}$
354	„ „	BANTENG:	„ $24\frac{1}{2}$	„ $92\frac{1}{2}$	„	$47\frac{2}{3}$

In *Java*-**Tabak** te AMSTERDAM vond een vrij belangrijke handel plaats, zijnde de op 28 Januarij in veiling gebragte ca. 8000 pakk. grif verkocht, als volgt:

972	p.	hoofdm.	BEZOEKIE	van 24	à 56	dooréén à	36 c.
962	„	„	PR	„ 22	„ $72\frac{1}{2}$	„ „	41 „
615	„	„	TANAHWANGIE	„ 24	„ $70\frac{1}{2}$	„ „	40 „
565	„	Plantage	TEMAYANG	„ 24	„ $110\frac{1}{2}$	„ „	58 „
559	„	hoofdm.	ABK	„ $21\frac{1}{2}$	„ 42	„ „	30 „
489	„	„	PK	„ $10\frac{1}{2}$	„ $28\frac{1}{2}$	„ „	$24\frac{1}{2}$ „
466	„	„	BK & C	„ 23	„ 38	„ „	$29\frac{1}{2}$ „
407	„	„	BN	„ 21	„ $76\frac{1}{2}$	„ „	$40\frac{1}{2}$ „
391	„	„	VBM	„ 24	„ 64	„ „	$33\frac{1}{2}$ „
377	„	„	NICOT	„ $17\frac{1}{2}$	„ 43	„ „	32 „
364	„	„	BAS	„ $23\frac{1}{2}$	„ $40\frac{1}{2}$	„ „	$30\frac{1}{2}$ „
309	„	„	BONDOWOSSO	„ 29	„ $85\frac{1}{2}$	„ „	$53\frac{1}{2}$ „
302	„	„	MS	„ 25	„ 52	„ „	35 „
245	„	„	PAMALANG	„ 15	„ $55\frac{1}{2}$	„ „	37 „
218	„	„	VDTR	„ 25	„ 52	„ „	35 „
192	„	„	IV	„ 29	„ 70	„ „	$45\frac{1}{2}$ „
159	„	„	FF	„ 26	„ 32	„ „	27 „
157	„	„	WGJ	„ 32	„ $40\frac{1}{2}$	„ „	35 „
136	„	„	DS	„ $44\frac{1}{2}$	„ 111	„ „	$80\frac{1}{2}$ „
59	„	„	LEMADJANG	„ $45\frac{1}{2}$	„ $61\frac{1}{2}$	„ „	54 „
45	„	„	JAVA/B	„ —	„ —	„ „	38 „

Goed bruin *dekblad*, zoowel gespikkeld als ongespikkeld, bedong hooge prijzen; terwijl slechtsoortig, beslagen en incourante kwaliteit tot 10 à 20 % beneden taxatie moest worden afgegeven. Voor goedsoortig *omblad* en *binnengoed*, welke iets lager dan in het vorige jaar werden afgegeven, bestond ook goede kooplust. Met uitzondering van 617 pak. die deze week pr *Doctrina et Amicitia* werden aangevoerd, is de voorraad in de 1e. hand thans opgeruimd.

Aangekomen Passagiers.

Van **Batavia**:

Per *Nederland*, kapt. Hoekstra: Mej. J. C. Nolet.

Per *Johannes Anthonius*, kapt. de Voogd v. d. Straten: De 2de uit. van het O.-I. leger J. F. D. Engelhardt.

Per *Cornelis Gips*, kapt. van Rijn van Alkemade: De heer F. H. Gericke.

Per *Vriendentrouw*, kapt. Grevelink: De luit. t/z. S. Kraaijenhoff en de offic. van gez. W. Krake,

Per *v. Galen*, kapt. Brandligt: De heer B. Wachter en W. J. Brandligt.

Per *Zes Gezusters*, kapt. Rutgers: Drie marine-matrozen.

Per *Holland*, kapt. Auffa'orth: De heer H. Smeding en echtgen.

Per *Jedo*, kapt. van Rossem: 13 gepasp. militairen.

SCHEEPSBERIGTEN

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Maart	25	Nederlandsche	Zeelandia.	W. Blaakhert.	Nederl. via Probolingo.
„	—	id.	Nicolaas Witzen.	D. de Roever.	Nederland.
„	—	Ned. Indische	Ing Hien.	Kwee Liem Hong.	Balie.
„	—	id.	Gustav.	J. Moncreiff.	id.
„	—	id.	St. Kraton.	J. Martens.	Bez. vio Pasoer. en Prob.
„	—	id.	Bintang Barat.	Kliboe	Grissee

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 15 @ *f* $15\frac{1}{2}$.—
RIJST (carga) per koijangs *f* 250 @ *f* 350.—
RIJST (witte) „ „ *f* 363 @ *f* 400.—
ROTTING per pic. *f* 8 @ *f* 9.—
WISSELKOERS $99\frac{1}{2}$ % pari.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT, BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.